

УДК 339

*Мала Н.І.,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького*

МОДЕЛЮВАННЯ ВПЛИВІВ ІНВЕСТИЦІЙ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

Моделювання є важливим засобом розв'язання багатьох економічних завдань і, зокрема, проведення аналітичного дослідження. Модель - це умовний об'єкт дослідження, тобто матеріальне чи образне відображення реального об'єкту, процесу його функціонування в конкретному середовищі. При цьому слід враховувати той факт, що вихідні результати моделі до певної міри спрощено відображають сутність глибинних процесів економічного розвитку внаслідок застосування специфічних принципів, притаманних характеру моделювання. Отже, метод моделювання - це конструювання моделі на основі попереднього вивчення об'єкта, визначення його найбільш суттєвих характеристик, експериментальний і теоретичний аналіз створеної моделі, а також необхідне коригування на підставі одержаної інформації. При вивченні складних економічних процесів та явищ часто застосовується моделювання.

Моделювання є важливим інструментом наукової абстракції, що допомагає виокремити, уособити та проаналізувати суттєві для даного об'єкта характеристики (властивості, взаємозв'язки, структурні та функціональні параметри).

Для економіки, де неможливе будь-яке експериментування, особливого значення набуває математичне моделювання. Завдяки застосуванню потужного математичного апарату воно є найефективнішим і найдосконалішим методом. У свою чергу, математичні методи не можуть застосовуватися безпосередньо щодо дійсності, а лише щодо математичних моделей того чи іншого кола явищ.

Логічним є те, що перед нами постає питання: чи впливають взагалі іноземні капітальні інвестиції (інвестиції в основний капітал) на економічний та

інноваційний розвиток української економіки? Адже частка іноземних інвесторів в цих процесах за 2011 рік склала тільки 4,5%.

Вдале геополітичне розміщення України дозволяє залучати в країну іноземних виробників, які зацікавлені в розширенні своїх потужностей. Зокрема, деякі з них вже зацікавилися можливістю орендувати площі в майбутніх індустріальних парках в Києві, а також в Західній та Північно-Східній Україні. Але масове надходження іноземних інвестицій, перш за все, залежить від інвестиційного клімату в державі. Розвиток індустріальних парків неможливе без державної підтримки. Так, наприклад, саме патронат місцевої влади є дуже вигідним при розбудуванні індустріального парку.

Такий вартісний та ризикований процес як підготовка земельної ділянки до будівництва об'єкту (в тому числі зонування території, підвід комунікацій та ін.) проходить дуже швидко, якщо є зацікавленість місцевої влади. Що стосується приходу в Україну іноземних спеціалістів з підготовки земельної ділянки до будівництва об'єкту, у яких достатньо коштів та досвіду для розвитку формату індустріально-промислових парків, то наша країна поки що програє своїм східноєвропейським сусідам – вартість землі промислового значення в Чехії, Угорщині або Польщі майже в три рази нижча, ніж в Україні.

Це призводить до того, що строки окупності, які в Україні могли б бути менші за рахунок дешевої робочої сили та інших ресурсів, сьогодні співпадають зі строками окупності в країнах Східної Європи, тобто дорівнюють 7-10 рокам.

Інвестиційна політика держави останнім часом доволі часто стає об'єктом дослідження в наукових працях економістів і математиків із пострадянського простору, а усвідомлення необхідності переходу від стихійності інвестиційних потоків до їх вмотивованого регулювання виходить далеко за межі суто академічного інтересу. Це пов'язано перш за все з тим, що більшість країн колишнього СРСР при переході від планової до ринкової економіки мають досить великі прогалини як на інституціональному, так і на законодавчому рівні, що нерідко спричинює відтік якісного національного капіталу за кордон і

залучення іноземних інвестицій не завжди з урахуванням довготермінових стратегічних інтересів держави. Останнє, в свою чергу, приводить до нарощення суми зовнішнього боргу і навряд чи сприяє економічному зростанню.

Тому проблема моделювання інвестиційної політики часто має спільні витoki з проблемою моделювання зовнішнього боргу. Більшість таких моделей мають скоріше теоретичне значення, оскільки проблема збору кількісної інформації являє собою значну перепону на шляху їх практичного використання. Недосконаліми також є методи чисельної реалізації цих моделей. Про індустриальні, або промислові парки, в Україні говорять тим частіше, чим в глибшу економічну яму держава скочується. На такі проекти покладають великі надії, бо в їхніх рамках можна залучити до задіяного регіону потужні підприємства, передові технології, що дасть нові робочі місця та значні надходження до бюджетів. Про створення індустриальних парків в Україні не можна говорити, поки не будуть ухвалені відповідні закони. Так, створення таких парків було б добрим саме для залучення іноземних інвестицій. Проте є проблеми з реалізацією таких проектів, бо не маємо чітко виписаного правового поля в цьому контексті.

Це недосконалість законодавства щодо утворення та діяльності індустриальних парків, відсутність єдиних стандартів та їхня відповідність ЄС, недостатня інвестиційна спроможність органів місцевого самоврядування для здійснення проектів, недостатній рівень розвитку регіональної інфраструктури тощо. Суттєвим є зв'язок між підвищенням внутрішніх інвестицій та зростанням роздрібного товарообороту, що відкидає небезпеку переорієнтації внутрішнього стимулювання від споживчого до інвестиційного попиту, оскільки стимулювання внутрішньої інвестиційної активності не стане чинником гальмування внутрішнього платоспроможного попиту. Проте такий зв'язок може пояснити: тіньовий характер іноземного інвестування та непродуктивне залучення іноземного капіталу.

Стимулювання внутрішнього ринку є важливим пріоритетом при реалізації моделі інноваційно-інвестиційного розвитку. В Україні не спостерігається значного впливу прямого іноземного інвестування на промислове виробництво та роздрібний товарооборот, пов'язано передусім з несприятливим кліматом та невідлагодженими механізмами їх ефективного використання. Проте, вплив внутрішніх капіталовкладень є значним. Зважаючи на це, особливої уваги заслуговує такий елемент макроекономічної політики держави як інвестиційний попит. Стимулювання споживчого попиту має супроводжуватись зростанням інвестиційного попиту, що стимулюватиме оновлення виробництва та відповідне задоволення внутрішнього попиту внутрішньою пропозицією.

Список використаних джерел:

1. Кульпінський С. В. Перспективи подальшого проникнення іноземного капіталу в банки України / Стратегія соціально-економічного розвитку України та пріоритети грошово-кредитної політики: Матеріали науково-практичної конференції. – К., 2007. – с.190-194.
2. Накоряков В.Е., Гасенко В.Г. Математическая модель плановой макроэкономики // Экономика и математические методы. – 2002. – Т.38, № 2. – С. 118-124.
3. Дикусар В.В., Синягин С.Ю. Качественные и численные методы в задаче оптимального управления внешним долгом: Сообщ. по прикладной матем./ ВЦ РАН. – М., 2000.

УДК 331

*Нечипоренко С.В.,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького*

**ПРОБЛЕМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВА**

На результати виробничо-господарської діяльності організації, динаміку виконання планів виробництва впливає ступінь використання трудових ресурсів. Трудові ресурси являють собою частину працездатного населення, яка володіє фізичними і розумовими здібностями і знаннями, необхідними для здійснення корисної діяльності. Достатня забезпеченість підприємств потрібними трудовими ресурсами, їх раціональне використання, високий рівень